

2016

Jaarplan

Gelijkwaardige en maatschappelijke participatie van mensen met een beperking in Arnhem

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
1. Participatie in de samenleving	3
1.1 Vergroten zelfredzaamheid	3
1.2 Allochtonen in beeld.....	4
1.3 Maatwerkvoorzieningen.....	4
2. Wonen in de wijk.....	6
3. Apcg als expertisecentrum	7
3.1 Inzet ervaringsdeskundigheid	7
3.2 Kennis van doelgroepen	7
3.3 Ambassadeurs in de wijken	7
3.4 Cliëntparticipatie.....	8
4. Vrijwilligersbeleid	9
5. Publiciteit en beeldvorming	10
5.1 Beeldvorming.....	10
5.2 Informatievoorziening	10
5.3 Voorlichting op scholen	10
Begrippenlijst.....	11
Bijlage A Ureninzet personeel.....	12
Bijlage B Overzicht samenwerking achterban(organisaties).....	13

Inleiding

In 2016 zullen de eerste effecten zichtbaar zijn van de veranderingen in het sociaal domein. Het wordt het jaar waarin het Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten een nieuwe manier van werken introduceert, en tegelijkertijd, zoals vanouds, haar expertise inzet om invloed uit te oefenen op het Arnhemse beleid ten behoeve van mensen met beperkingen. Vanaf 2016 is ongewis welke mogelijkheden de adviesraden hebben om hun beleidsparticipatie vorm te geven, maar onze niet aflatende inzet ten behoeve van onze achterban is dat niet. Welzijn nieuwe stijl speelt zich af in de wijk, daarom is dit de plek waar ook wij zullen zijn.

Werken in de wijken

In 2016 zullen we dan ook sterk inzetten op samenwerking en afstemming met de 'wijken'. Hiermee bedoelen we bewoners, organisaties, en burgerinitiatieven, met wie wij proactief de samenwerking zoeken vanuit onze kennis, ervaring en expertise op het gebied van cliëntparticipatie, onze kennis van het werken met de achterban, de inzet van ervaringsdeskundigen en ambassadeurs in de wijken. Deze expertise stellen wij in dienst van de samenwerking met andere 'wijkactoren', daarnaast nodigen wij hen ook nadrukkelijk uit om hun kennis en expertise daarbij te delen en in te zetten. Door onze krachten te bundelen kunnen we effectief en efficiënt zijn in het vergroten van de participatiemogelijkheden van onze achterban, en het voorkomen dat zij tussen wal en schip terecht komen. Dit is een proces van 'grote doelstellingen en kleine stapjes', en zal niet in één jaar volbracht zijn. Daarom worden samenwerkingsprojecten geleidelijk opgepakt, te beginnen daar waar dat voor de hand ligt. Zoals bijvoorbeeld het allochtonenproject, dat van start zal gaan in de wijk Malburgen Zuid/Oost, en dat wij daarna gefaseerd zullen uitrollen in andere wijken waar veel allochtone Arnhemmers wonen.

Eigen kracht

De transformatie van de Nederlandse verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving, waarin burgers worden gestimuleerd en geactiveerd om zelf verantwoordelijkheid te nemen is in gang gezet, maar nog lang niet volbracht. Voor een groot aantal burgers met een beperking zijn begrippen als zelfredzaamheid, je eigen kracht inzetten en je talenten benutten bij het realiseren van je (participatie)doelstellingen nog steeds niet vanzelfsprekend. Lange tijd is er voor hen gezorgd en zijn er beslissingen voor hen genomen. Zij zijn niet altijd gewend om eigen keuzes te maken, vertrouwen te hebben in eigen kunnen en hun vermogen om te participeren, terwijl de noodzaak om dit wel te kunnen doen steeds groter wordt. Natuurlijk is het belangrijk dat de voorwaarden aanwezig zijn om optimaal te kunnen participeren; maar kennelijk is dat niet voldoende. Het is belangrijk om mensen hiervoor nadrukkelijk uit te nodigen. Apcg ziet hier voor zichzelf een belangrijke rol weggelegd, samen met zorginstellingen en andere partners. Het versterken van de zelfredzaamheid van mensen met een beperking wordt een belangrijke kernactiviteit die opgepakt wordt in de wijk.

Kortom, 2016 wordt door de geschetste ontwikkelingen een spannend, maar ook uitdagend jaar. Het Apcg heeft zich als onafhankelijke belangenbehartiger voor mensen met een beperking stevig gepositioneerd in de Arnhemse samenleving. Wij zullen ons werk voortzetten, samen met onze achterban en netwerkpartners, en zien de toekomst dan ook met vertrouwen tegemoet.

Inzet activiteiten jaarplan 2016

1. Participatie in de samenleving

Wij vinden het belangrijk dat mensen met een beperking de kans krijgen om vaardigheden en ervaringen op te doen die hun in staat stellen hun zelfredzaamheid te vergroten. Laagdrempelige activiteiten, voorlichting en rolmodellen kunnen daarbij ondersteunen. Ook zorginstellingen worden gestimuleerd om hun cliënten en hulpverleners aan te spreken op hun zelfredzaamheid, en wegen te zoeken waarmee deze cliënten hun eigen kracht kunnen ontwikkelen en aanspreken.

De gemeente en wijkteams zullen de voorwaarden moeten blijven scheppen om participatie optimaal mogelijk te maken, door het aanbieden van op de persoonlijke situatie afgestemde maatwerkvoorzieningen. Het is belangrijk dat deze voorzieningen gericht zijn op het vergroten van de eigen regie, zelfstandigheid en autonomie, zodat men daarmee het leven kan inrichten naar eigen wensen en mogelijkheden.

Toch is het stimuleren van de zelfredzaamheid door middel van voorzieningen niet voldoende. Er zal meer aandacht moeten zijn voor de directe sociale omgeving van mensen met een beperking. Mensen moeten worden uitgenodigd en geactiveerd, samen met hun naaste omgeving; vrienden, familie, hulpverleners. Daarnaast is het belangrijk dat er op individueel niveau verbindingen worden gelegd in de wijken, met buurtinitiatieven, vrijwilligerswerk etc. Hier ziet het Apcg de komende jaren een grote taak voor zichzelf als intermediaire organisatie; het stimuleren van de participatie en zelfredzaamheid van Arnhemmers met een beperking. Dit kunnen wij doen door verschillende wegen te bewandelen. Wij zullen zorginstellingen, hulpverleners en begeleiders adviseren in te zetten op het vergroten van de participatie van cliënten en daarvoor ook concrete handvatten bieden. Het APCG coacht en begeleidt haar vrijwilligers in hun groei. Ook geven wij workshops en trainingen voor de Arnhemse achterban die het vergroten van de zelfredzaamheid als kernactiviteit hebben .

1.1 Vergroten zelfredzaamheid

Meedoen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Soms zijn de drempels nog te hoog. Goede voorlichting of good practices kunnen dat doorbreken. Het Apcg levert hieraan een bijdrage door:

1. vraaggericht workshops aan te bieden aan de achterban met behulp van ervaringsdeskundigen, die tevens rolmodellen of buddies kunnen zijn. Bijvoorbeeld op het gebied van mobiliteit (verkennen nieuwe station, openbaar vervoer);
2. gerichte voorlichting te geven aan ondersteuners van cliënten.

Tegelijkertijd blijven wij ook andere aanbieders stimuleren om betaalbare laagdrempelige activiteiten te organiseren die de participatiemogelijkheden van mensen met een beperking vergroten. Dit behelst het hele spectrum van specifieke cursussen tot inloopvoorzieningen. Hiervoor zijn wij o.a. ook betrokken bij het Armoedepact. Het Apcg zal inwoners met een beperking, die via een burgerinitiatief hun zelfredzaamheid en participatie willen vergroten, ondersteunen. Via de ambassadeurs in de wijken zullen we een zichtbaar aanspreekpunt voor hen zijn.

1.2 Alloctonen in beeld

Mensen van allochtone afkomst zijn in het algemeen nauwelijks in beeld bij de Arnhemse professionals – ook niet bij het Apcg. Vice versa blijken de alloctonen nauwelijks op de hoogte te zijn van het aanbod van de Arnhemse voorzieningen, laat staan dat zij er gebruik van maken. Het bereiken van deze grote doelgroep is een grote uitdaging, en kan alleen plaatsvinden door sleutelfiguren uit de eigen gemeenschap op te leiden en in te zetten. In 2016 zal het Apcg dit oppakken in de wijk Malburgen Zuid/Oost, samen met organisaties als Swoa, Prisma, St. Hayat, Rijnstad en anderen. Uiteraard zullen wij hier ook het wijkteam bij betrekken. Hoe de uitvoering van dit project er uit gaat zien is afhankelijk van eventuele toekenning van subsidie uit het Innovatiefonds.

1.3 Maatwerkvoorzieningen

Het overleg over de toegang tot de zorg zal steeds vaker worden gevoerd met de wijkteams in plaats van met de gemeente. Het Apcg zal nauwlettend volgen of mensen niet tussen wal en schip vallen en aangeven wat verbeterpunten zijn. Structurele knelpunten in de praktijk kunnen ook leiden tot noodzakelijke wijziging van het beleid.

In 2016 wordt door de gemeente nieuw (innovatief) beleid ontwikkeld met het oog op de zorginkoop 2017. Het Apcg zal hierbij betrokken worden. Het is belangrijk dat ook de gebruikersgroepen kunnen meepraten over de kwaliteitscriteria.

In 2016 besteedt het Apcg aandacht aan de volgende onderdelen:

- ✓ De **tevredenheid** van cliënten: aan de hand van signalen van de achterban zullen wij onder de aandacht brengen hoe tevreden cliënten zijn over de nieuwe werkwijze van de wijkteams, zoals de wijze van indiceren, de kwaliteit van de oplossingen en de kortdurende ondersteuning door de wijkteams. Verdere aandachtspunten zijn o.a. de kwaliteit en beschikbaarheid van de algemene en maatwerkvoorzieningen; de onafhankelijke cliëntondersteuning en de onafhankelijke klachtopvang.
- ✓ **Hulp bij huishouden**: samen met cliëntvertegenwoordigers zullen wij met de gemeente in overleg treden over een nieuwe vorm van hulp bij huishouden vanaf 2017. Ook zullen we nauwlettend volgen of het verdwijnen van de dienst boodschappen doen niet tot knelpunten leidt. En hoe de huishoudelijk hulp toelage (HHT) als voorliggende voorziening wordt ingezet.
- ✓ **Maatwerkvervoer**: de cliëntorganisaties zullen in 2016 worden betrokken bij de ontwikkeling van het nieuwe beleid rond de toegang tot het maatwerkvervoer, de nieuwe aanbesteding van de stadsregiotaxi en de implementatie van het nieuwe vervoerssysteem.
- ✓ **Begeleiding** individueel en groep/**inkoop** van de zorg: met de gemeente treden we in overleg met behulp van ervaringsdeskundigen over de ontwikkeling van innovatieve vormen van dagbesteding en begeleiding vanaf 2016/2017. Het is belangrijk dat mensen in staat worden gesteld om zinvolle, passende dagbesteding te doen, waardoor mensen hun talenten kunnen inzetten en zich kunnen ontwikkelen, zowel persoonlijk als in arbeidsmatig opzicht. Hier wordt ook een relatie gelegd met de Participatiewet.
- ✓ **Inkomensondersteuning**: voor mensen uit de doelgroep chronisch zieken en gehandicapten (CGZ) zijn voorzieningen beschikbaar om de medische en niet-medische meerkosten als gevolg van een beperking of aandoening te compenseren. Het gaat om de specifieke ziektekostenverzekering CZG en de financiële tegemoetkoming. We volgen in de praktijk in hoeverre cliënten er ook echt gebruik van kunnen maken. Deze maatregelen worden continu doorontwikkeld, daarbij letten wij erop dat de meerkosten goed in beeld zijn, en dat er ook gekeken wordt naar het netto besteedbaar inkomen en

het financiële toekomstperspectief. Bij wijziging van beleid, o.a. als gevolg van bezuinigingen, wijzen wij voortdurend op eventuele gevolgen voor de stapeling van kosten, waar de doelgroep mee te maken heeft.

- ✓ **Schulddienstverlening:** samen met cliëntenraden en adviesraden voeren we regelmatig overleg met de wijkteams, Rijnstad en Plan (of gemeente) over de kwaliteit van de schulddienstverlening en bewindvoering. Hierbij worden ook cliëntvertegenwoordigers en ervaringsdeskundigen van de doelgroepen GGZ en LVG betrokken.

- ✓ **Werk:** vanaf 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de wijze waarop mensen met een beperking deelnemen aan het maatschappelijk leven; of het nu gaat om (betaald of onbetaald) werk of dagbesteding. Een analyse van de eerste maanden leert dat er nog veel schotten moeten worden afgebroken om een grote en zeer gevarieerde groep mensen met een beperking naar werk toe te leiden. Hiervoor is meer nodig dan een formeel ingericht Werkgeversservicepunt, waar werkgevers terecht kunnen voor informatie. Er is nog veel nodig om mensen met een beperking kansen te bieden die aansluiten bij hun talenten en kwaliteiten; beeldvorming, goede begeleiding, zoeken naar kleinschalige creatieve oplossingen en het empoweren van mensen met een beperking zelf zijn belangrijke componenten in een succesvolle bemiddeling. De zeer succesvolle Participatiedebatten in In de Weerd hebben als doel partijen bij elkaar te brengen om de kans op werk voor inwoners met een beperking te vergroten. Het Apcg levert, als medeorganisator van deze debatten, een bijdrage aan een positieve beeldvorming naar gemeente en werkgevers, en aan het empoweren van de doelgroep.

2. Wonen in de wijk

Veel meer dan voorheen zal de inzet van het Apcg plaatsvinden op wijkniveau, samen met andere organisaties, initiatieven en eerst en vooral de burgers zelf, waarbij het bevorderen van de sociale cohesie, leefbaarheid en veiligheid in de wijk centrale thema's zijn.

Het Apcg kijkt hier altijd vanuit cliëntperspectief naar **de woning** en woonomgeving: zijn er voldoende toegankelijke, aangepaste woningen voor mensen met een beperking? Te denken valt aan levensbestendige woningen, maar ook woningen voor mensen die vanuit een intramurale setting instromen in de wijk. Het Apcg heeft hierin gemeente en zorginstellingen geadviseerd deze doorstroom voor de achterban te garanderen. Vanaf 2016 zullen wij, samen met onze ambassadeurs, bewoners en relevante organisaties het wonen in de wijk verkennen. Onze ambassadeurs weten als geen ander hoe het is om te wonen in de wijk.

Een **fysiek toegankelijke woonomgeving** blijft een belangrijke voorwaarde om te kunnen participeren. Is de woonomgeving zodanig ingericht dat de voorzieningen de participatie van mensen met een beperking bevorderen? Hoe is de openbare ruimte ingericht en onderhouden? Wordt er met opbrekingen in de openbare ruimte rekening gehouden met de belemmeringen die bijvoorbeeld mensen met een visuele beperking of rolstoel ondervinden, en waardoor zij gehinderd worden in hun mobiliteit? Een belangrijk onderdeel van een toegankelijke woonomgeving is de **mobiliteit**. Zijn er voldoende parkeergelegenheden, en is het openbaar vervoer goed bereikbaar en toegankelijk? Het jaar 2016 is ook het jaar waarin het vernieuwde station Arnhem Centraal een feit is. In de aanloop naar 2016 zijn wij actief bezig om de informatievoorziening en de algemene voorzieningen in en buiten de stationshal op een zodanig niveau te brengen dat mensen met een beperking ook gewoon gebruik kunnen maken van het (bus)station. Dit doen samen met onze ervaringsdeskundigen, door overleg en schouwingen ter plaatse te organiseren met de gemeente, ProRail, Breng, architecten en andere relevante organisaties. Of dit nieuwe station daadwerkelijk toegankelijk genoeg is zal in 2016 moeten blijken. Het mes snijdt ook hier echter aan twee kanten, daarom is het belangrijk dat wij ook aandacht hebben voor een grotere zelfredzaamheid van de Arnhemse inwoners met een beperking. Wij zullen daarom in het kader van het vergroten van de zelfredzaamheid (zie 1.1) samen met zorginstellingen en organisaties als Bartimeus en Fysio en Breng vervoerstrainingen op maat organiseren om koudwatervrees weg te nemen.

Veilig wonen is als thema door het Apcg op de kaart gezet, en omvat veel elementen die op wijkniveau aandacht verdienen. Welke concrete veiligheidsrisico's zijn er, nu er in de toekomst meer mensen met een beperking, dus ook ouderen, in de wijk zullen wonen? Veiligheid kan hier gaan om ontploffingsgevaar en andere calamiteiten in de woning, met alle risico's van dien; denk aan stagnerende liften in flatgebouwen waar rolstoelgebruikers wonen. Veiligheid gaat echter ook over mensen die zich moeilijk kunnen handhaven in de wijk, en vanwege hun ziekte of aandoening een gevaar voor anderen kunnen zijn. Hoe ver gaat hier de 'eigen verantwoordelijkheid' voor burgers die hier misschien helemaal niet toe in staat zijn, en wat is er voor nodig om burgers met en zonder beperking die verantwoordelijkheid wel op te laten pakken? In het vergroten van de bewustwording van de samenleving speelt het Apcg een belangrijke rol. Het Apcg zal hier samen met de gemeente, bewoners, wijkteams, brandweer, andere cliëntorganisaties en zorginstellingen in 2016 stevig op inzetten.

3. Apcg als expertisecentrum

Het Apcg heeft is als kenniscentrum van mensen met een beperking niet weg te denken uit de Arnhemse samenleving. Niet alleen hebben wij veel kennis over het dagelijkse leven van mensen met een beperking, ook in het verzamelen en vertalen van hun ervaringen naar gemeente en organisaties, en in het werken met vrijwilligers met een beperking hebben wij de afgelopen ruim 30 jaar veel ervaring opgebouwd en expertise ontwikkeld. Het uitbrengen van deze adviezen gebeurt altijd in samenspraak met tal van organisaties, klankbordgroepen en individuen met een beperking (zie bijlage B), en altijd ook in aanwezigheid van door ons opgeleide belangenbehartigers en ervaringsdeskundigen. Het gaat immers om hun 'stem'; zij kunnen het beste aangeven wat zij nodig hebben om mee te kunnen doen. Het is hierin belangrijk dat burgers met een beperking op vele manieren aan en via het Apcg hun stem kunnen laten horen en hun signalen kunnen doorgeven. Maar ook is het belangrijk dat de gemeente, politiek, de wijkteams en Arnhemse organisaties ons weten te vinden wanneer zij vragen hebben die betrekking hebben op de participatiemogelijkheden van onze achterban. Dit geldt ook voor organisaties die werken met vrijwilligers met een beperking. Wij zijn altijd bereid om onze kennis in het begeleiden, motiveren en coachen van deze vrijwilligers te delen.

3.1 Inzet ervaringsdeskundigheid

Gemeente, politiek, wijkteams, woningcorporaties en andere organisaties kunnen bij het Apcg terecht als zij burgers met een beperking willen uitnodigen om hen meer informatie te geven over de effecten van bepaalde maatregelen in de praktijk voor een bepaalde doelgroep; het toetsen van praktijksituaties, communicatiemiddelen etc. Het Apcg vervult hierin een **makelaarsfunctie**. Het Apcg werft, schoolt en steunt ervaringsdeskundigen om zelf in gesprek te gaan met organisaties. Ervaringsdeskundigen zijn mensen die zelf gebruik maken van diensten en voorzieningen, en die daar over kunnen vertellen vanuit hun ervaringskennis. Het Apcg zal zich in 2016 steeds meer profileren als het centrum van ervaringsdeskundigheid waar gemeente, wijkteams, maar ook andere instellingen en organisaties terecht kunnen.

3.2 Kennis van doelgroepen

Het aantal vrijwilligers met een beperking neemt toe; deels vanuit een groeiende participatiebehoefte, deels omdat dit gestimuleerd wordt vanuit uitkeringsinstanties. Dit betekent dat een groeiend aantal organisaties te maken krijgt met vrijwilligers met een beperking. Vanuit onze kennis en expertise adviseren wij deze organisaties, en de collega's die met deze vrijwilligers samenwerken. Met hen verkennen wij vragen als: 'vrijwillig is niet vrijblijvend, maar geldt dat ook voor vrijwilligers met een beperking'? Of: 'wat doe ik als onze vrijwilliger plotseling uitvalt?'. Daarnaast organiseren wij ook workshops in het werken met vrijwilligers met een beperking, en zoeken wij actief de samenwerking met vrijwilligersorganisaties.

3.3 Ambassadeurs in de wijken

Het Apcg gaat in 2016 actief op zoek naar ambassadeurs in alle Arnhemse wijken. Zij zijn de 'oren en ogen' van het Apcg in de wijk, en worden een aanspreekpunt voor alle wijkbewoners en organisaties en initiatieven in de wijk. Het doel van dit ambassadeurschap is om gerichter bij te dragen aan de participatiemogelijkheden van Arnhemmers met een beperking; en daarnaast om alert te zijn op signalen die aangeven dat er mensen tussen wal en schip terecht komen. Deze ambassadeurs zijn een rolmodel voor andere wijkbewoners met een beperking, en hebben tevens een belangrijke signaleringsfunctie voor onze organisatie. Wij zullen hen ondersteunen om op wijkniveau een netwerk op te bouwen. Deze ambassadeurs zijn vanwege hun kennis van de wijk en het netwerk dat zij hebben opgebouwd (en waarin wij hen actief ondersteunen) van grote toegevoegde waarde in onze samenwerking met andere wijkorganisaties, bewoners, burgerinitiatieven en dergelijke. Wat er in de wijk nodig is, is immers afhankelijk van de dynamiek en situatie van de wijk zelf.

3.4 Cliëntparticipatie

Het is belangrijk dat mensen met een beperking kunnen meepraten over de ontwikkeling en de evaluatie van het beleid. Het ophalen en bundelen van signalen van onze achterban, en het verbinden van de verschillende cliëntperspectieven ten behoeve van onze integrale (beleids)adviezen, is al jarenlang een van de belangrijkste kerntaken van het Apcg. . Ook in 2016 gaan wij hiermee door. Alle cliëntenorganisaties en –raden kunnen bij het Apcg terecht om signalen van hun achterban door te geven, informatie uit te wisselen en mee te praten over ontwikkelingen in de samenleving en Arnhems beleid. Wij organiseren hiervoor periodiek overleg met de cliëntenraden en bredere inspraakbijeenkomsten, en ondersteunen werkgroepen met onze vrijwilligers. Het doel is om de cliënten een stem te geven. cliëntparticipatie zal niet alleen meer een middel zijn om te komen tot beleidsparticipatie; maar zal ook thematisch worden ingezet waar en wanneer dat nodig is. Het is hier belangrijk dat wij nog dichter bij de Arnhemse inwoners met een beperking zitten dan nu het geval is; dat wij luisteren naar hun verhalen, maar ook dat wij de krachten met de organisaties en initiatieven in de wijk bundelen om te kijken wat wij met deze verhalen kunnen doen. Voor de beleidsparticipatie trekken we ook samen op met de andere adviesraden.

In het ontvangen en inventariseren van signalen van cliënten is het **Meldpunt** een belangrijk instrument. Juist in deze transitieperiode is het belangrijk dat Arnhemmers met een beperking kunnen hun ervaringen in hun contacten met de gemeente en de wijkteams met een onafhankelijke partij kunnen delen. Dat kan bij ons meldpunt. Mensen kunnen zich bij ons altijd melden met hun klachten en signalen; daarnaast maken wij ook gebruik van onze klankbordgroep. Wij verwerken alle signalen in onze adviezen. Ook bieden wij hulp bieden in het doorverwijzen naar de juiste instanties als zij tussen wal en schip raken, bijvoorbeeld Zorgbelang Gelderland, dat o.a. individuele cliëntondersteuning biedt waar mensen vastlopen in hun contacten met zorginstellingen en het wijkteam. Ook in 2016 zullen wij voortdurend ons meldpunt bij alle Arnhemmers onder de aandacht brengen, zodat alle inwoners met een beperking in de wijken weten dat zij bij het Apcg terecht kunnen met hun signalen. De ervaring leert echter dat veel mensen beschroomd zijn om hun signalen te melden, vooral bij de organisatie die het betreft, waar de klacht of het signaal terecht zou moeten komen. Zij zijn dit eenvoudigweg niet gewend, denken dat het geen zin heeft of zijn bang dat hiermee hun voorziening wordt afgenomen. Daarom is het belangrijk dat alle organisaties in het veld, maar ook de gemeente, blijven benadrukken dat het belangrijk is dat mensen hun klachten en signalen melden, zodat men in gesprek kan blijven met elkaar.

4. Vrijwilligersbeleid

De inzet van ervaringsdeskundige vrijwilligers blijft een effectieve manier om een goed beeld te krijgen van het leven met een beperking. De toenemende participatie van mensen met een beperking impliceert ook dat het inzetten van ervaringsdeskundigen en belangenbehartigers steeds belangrijker wordt, om een positieve beeldvorming te versterken. Goede ervaringsdeskundigen en belangenbehartigers kunnen immers uitstekend aangeven wat het betekent om te leven met een handicap, wat er nodig is om te participeren en wat hun mogelijkheden en kwaliteiten zijn. Wij merken ook dat er in de dagelijkse praktijk vaker een beroep wordt gedaan op onze ervaringsdeskundigen, vanuit alle hoeken van de Arnhemse samenleving. De wijze waarop wij onze cliëntparticipatie vormgeven sluit hierop aan. In 2016 zal het Apcg, nog meer dan in voorgaande jaren, inzetten op het werven van ervaringsdeskundigen en belangenbehartigers, en het scholen van onze vrijwilligers. Wij gaan er vanuit dat dit een positief effect heeft op de zelfredzaamheid en eigen kracht van de vrijwilligers. Het mes snijdt hier namelijk aan twee kanten; door hun werk bij het Apcg doen zij waardevolle werkervaring op, en verbeteren zij daarmee tevens hun arbeidsvaardigheden. Dit proces versterken wij door hen een coachingstraject, cursussen en workshops aan te bieden op het gebied van persoonlijke ontwikkeling.

Definitie ervaringsdeskundige

Je bent ervaringsdeskundig als je zelf een beperking hebt, of je bent naaste van een persoon met een beperking, en je kunt deze beperking overstijgen ten behoeve van de functie die je hebt bij het Apcg. Dit betekent in grote lijnen op de hoogte bent van waar andere mensen met jouw beperking tegenaan lopen.

Definitie belangenbehartiger

Als belangenbehartiger met een beperking ben je ervaringsdeskundig, of je hebt affiniteit met mensen met een beperking wanneer je geen beperking hebt. Je bent in staat om in gesprek te gaan met diverse partners (gemeente, politiek, collega-organisaties etc.) Je houdt de belangen van de achterban goed voor ogen, met aandacht voor de overige belangen. Dit zijn belangen van zowel de andere Apcg doelgroepen, als de gesprekspartner(s). Je bent in staat om op consensus te sturen en je kan goed afstemmen op de gesprekspartner(s). Verder heb je gevoel voor bestuurlijke processen en verhoudingen. Je kunt je goed mondeling uitdrukken, en bent in staat en bereid om namens het Apcg een aantal keer per jaar woordvoerder te zijn en het Apcg te vertegenwoordigen tijdens externe bijeenkomsten (markten, debatten, symposia). Verder ben je inhoudelijk op de hoogte van het gespreksonderwerp, het standpunt van het Apcg en eventueel beleidslijnen van de gesprekspartners, of je bent in staat deze tot je te nemen.

4. PR en voorlichting

5.1 PR

De **informatievoorziening** van en door het Apcg wordt in 2016 nog belangrijker. Website, facebookpagina, de Apcg nieuwsbrief en twitter zijn belangrijke instrumenten van het Apcg om de Arnhemse samenleving enerzijds te informeren over landelijk nieuws, Arnhemse ontwikkelingen, projecten enzovoorts. Anderzijds zijn dit belangrijke instrumenten om het Apcg als kenniscentrum in de markt te zetten bij Arnhemse organisaties, en de achterban te informeren over het meldpunt. Dit betekent dat wij in 2016 vaker, sneller en feller zullen inspelen op de actuele ontwikkelingen, al dan niet gebruik makend van de pers en media.

Ook in het verbeteren van de **beeldvorming** en acceptatie van mensen met een beperking is er nog veel winst te behalen. Niet alleen naar de gemeente, politiek, wijkteams en andere organisaties; ook de zorginstellingen dienen in te zetten op het vergroten van de autonomie zelfredzaamheid van de cliënten. Het versterken van de zelfredzaamheid van cliënten in deze (semimurale) instellingen, samen met hun hulpverleners, zal in 2016 dan ook een prominente activiteit zijn van het Apcg.

5.2 Voorlichting op scholen

Een van de succesvolle projecten van het Apcg om de beeldvorming te verbeteren is de scholenvoorlichting. De ervaringskennis van de voorlichters is onze unieke kracht en meerwaarde in de lesprogramma's. Wekelijks gaan zij op bezoek bij scholen in het basis- en voortgezet onderwijs, waar zij leerlingen laten zien én laten ervaren hoe het is om te leven met een beperking. Waarbij niet alleen de knelpunten zichtbaar worden, maar vooral ook de mogelijkheden. We sluiten hier aan bij de belevingswereld van de scholieren, zoals voorbeelden laten zien van het gebruik van digitale media (apps). Bij de scholenvoorlichting worden bovendien vooral voorlichters uit de eigen wijk ingezet, waarmee de herkenbaarheid en daarmee de ambassadeursfunctie van vrijwilligers in de wijk wordt vergroot.

Begrippenlijst

Achterban en doelgroepen Apcg

Mensen met een fysieke, zintuiglijke, en licht verstandelijke beperking; mensen met een chronische ziekte en mensen uit de doelgroep GGZ (mensen met psychosociale en psychiatrische aandoeningen).

Algemene voorziening

Een voorziening, dienst of activiteit die toegankelijk is zonder diepgaand onderzoek naar de persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruiker. De voorziening kan toegankelijk zijn voor de hele bevolking of voor specifieke groepen (bijvoorbeeld een bepaalde leeftijdscategorie). Voorbeelden van algemene voorzieningen: openbaar vervoer of sociaal-culturele voorzieningen.

Belangenbehartiging

Belangenbehartiging omvat alle terreinen waar mensen met een beperking belemmeringen ondervinden, en is gericht op de gehele samenleving. In haar rol van belangenbehartiger zoekt het Apcg actief het gesprek met alle organisaties en instanties wier beleid van invloed is op het leven van mensen met een beperking. Steeds vaker zoekt het Apcg hierin aansluiting bij andere organisaties en netwerkstructuren, en trekt zij gezamenlijk op met andere organisaties. Dit zal steeds belangrijker worden om te voorkomen dat mensen tussen wal en schip terecht komen, en ook die mensen te bereiken die moeilijk te bereiken zijn. Een belangrijk onderdeel van belangenbehartiging is het geven van voorlichting en het vergroten van bewustwording. Beeldvorming, het inzetten van ervaringskennis en –deskundigheid is een belangrijke component van effectieve belangenbehartiging.

Eigen kracht

Benutten van de eigen mogelijkheden en vaardigheden van mensen om problemen (mede-) opgelost te krijgen.

Wijkteam

Team van 10 a 12 generalistisch werkende professionals (coaches), die de toegangspoort vormen voor alle vormen van zorg en ondersteuning in hun gebied, en daarnaast lichtere, niet intensieve en relatief kortdurende ondersteuning bieden. Per 2015 is er in elk van de acht Arnhemse gebieden één wijkteam actief voor Volwassenen en één wijkteam voor Jeugd.

Keukentafelgesprek

Een gesprek dat bij een inwoner plaatsvindt door een lid van het wijkteam. Het gesprek is bedoeld om zicht te krijgen op de situatie van de inwoner, wat hij of zij zelf nog kan, waar hij /zij ondersteuning in kan zetten vanuit het sociale netwerk, en waar mogelijk professionele ondersteuning nodig is. Op basis van het keukentafelgesprek wordt samen met de inwoner een ondersteuningsplan opgesteld. Het gesprek kan aan de keukentafel plaatsvinden, maar ook in de huiskamer van de inwoner plaatsvinden, of bijvoorbeeld in een Multifunctioneel Centrum waar een wijkteam gehuisvest is, al naar gelang de situatie en wat de burger prettig vindt.

Doelgroep LVG

Mensen met een licht verstandelijke beperking.

Maatwerkvoorziening

Een voorziening die afgestemd is op de persoonskenmerken van de gebruiker. Voor een maatwerkvoorziening wordt een beschikking afgegeven, waartegen bezwaar en beroep mogelijk is.

PGB

Persoonsgebonden budget.

Bijlage A Ureninzet personeel

Producten		Uren 2015	Uren 2016
Participatie in de samenleving	Workshops zelfredzaamheid Project Allochtonen in beeld* Beleid maatwerkvoorzieningen	21,5	22
Wonen in de wijk	Aangepast wonen Toegankelijkheid en mobiliteit	4,5	3
Apcg als expertisecentrum	Inzet ervaringsdeskundigheid Kennis van de doelgroepen Ambassadeurs in de wijken Belangenbehartiging en cliëntparticipatie	7	12
Vrijwilligersbeleid	Werving en scholing	5	4
Publiciteit en beeldvorming	Beeldvorming PR Scholenvoorlichting	6	6
Bedrijfsvoering			
Organisatie en bedrijfsvoering	Planning en control Interne communicatie Financiële administratie Persoonlijke ontwikkeling medewerkers	12	9
Uren		56	56
Totaal beleidsuren per week		56	56
Secretariaat	Secretariële werkzaamheden	10	

*De inzet is afhankelijk van de toekenning van subsidiegelden

Bijlage B Samenwerking achterban(organisaties)

- Vrijwilligers Apcg (43)
- Klankbordgroepleden Apcg (50)
- Reumapatiëntenvereniging Arnhem (RPVA)
- Nederlandse Vereniging Autisme (NVA)
- Alzheimer Nederland
- Hersenletsel.nl
- Epilepsievereniging
- Longfonds
- PAL (polyartrose lotgenoten)
- Nierpatiëntenvereniging
- Multiple Sclerose vereniging
- VSN
- Diabetesvereniging
- Stichting Pijn-Hoop
- BOSK
- Oogvereniging Nederland
- Nederlandse Vereniging voor Slechthorenden (NVVS)
- Cliëntenraden Ribw, Pro persona, Iriszorg, Woonzorgnet
- Meldpunt Vrijwillige Thuiszorg
- VTA (werkgroep verzet tegen armoede)
- Stichting Intermobiel
- Het STIPGGz Arnhem
- VriendGGz
- Vitale verbindingen
- Straatzaken
- Onderling Sterk
- SAG (Samenwerkingsverband Autisme Gelderland)
- Adviesraden werk en inkomen en Jeugdhulp
- Cliëntenraad Rijnstad
- Seniorenraad
- Zorgbelang Gelderland
- Partners In de Weerd